

MONIVUOTISET JÄSENYYYDET

Case: Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijakunta ROTKO

Ala-Poikela Saana

Opinnäytetyö
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala
Liiketalouden koulutusohjelma
Tradenomi (AMK)

2016

Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja
hallinnon ala
Liiketalouden koulutusohjelma
Tradenomi (AMK)

Tekijä	Saana Ala-Poikela	Vuosi	2016
Ohjaaja(t)	Päivi Mastosaari		
Toimeksiantaja	Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijakunta		
Työn nimi	Monivuotiset jäsenyydet. Case: Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijakunta ROTKO		
Sivu- ja liitesivumäärä	33 + 2		

Opinnäytetyöni antaa Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijakunnalle työkalut monivuotisten jäsenyyksien myyntiin ja hallintaan. Aihe oli erittäin ajankohtainen opiskelijakunnassa ja tutkimus päätettiin toteuttaa opinnäytetyönä.

Työssäni olen selvittänyt monivuotisten jäsenyyksien hinnat, luonut työkaluja niiden seuraamiseen sekä antanut ohjeet monivuotisten jäsenyyksien myynnin aloittamiseen. Olen vertaillut muiden Suomen opiskelijakuntien jäsenyyksien hintoja sekä käytänteitä monivuotisten jäsenyyksien seurannassa ja hinnoittelussa. Työssäni olen käyttänyt toiminnallista opinnäytetyön mallia: tein ensin selvitystyön ja raportoin siitä sitten tähän opinnäytetyöhön.

Opinnäytetyössäni mainitsen parhaimman vaihtoehdon opiskelijakunnan monivuotisten jäsenyyksien hinnoiksi sekä ehdotan käyttöönotettavia jäsenyystuotteita. Lisäksi mainitsen hyviä käytänteitä monivuotisten jäsenyyksien myyntiin ja markkinointiin.

Avainsanat

jäsenyys, opiskelijakunta, hinnoittelu, budjetointi, kirjanpito, toiminnallinen opinnäytetyö

School of Business and Administration
Programme of Business Economics
Bachelor of Business Administration

Author	Saana Ala-Poikela	Year	2016
Supervisor	Päivi Mastosaari		
Commissioned by	Lapland University of Applied Sciences Student Union		
Subject of thesis	Multiyear memberships. Case: Lapland University of Applied Sciences' Student Union ROTKO		
Number of pages	33 + 2		

The thesis gives tools for selling and managing multiyear memberships in Lapland University of Applied Sciences Student Union. The subject of this thesis was very current in the Student Union and it was decided to implement it in the form of a thesis.

Research on the prices of multiyear memberships was carried out and tools have been created for the Student Union to monitor multiyear memberships. Instructions on how to start selling multiyear memberships are given. Benchmarking has been made by researching other Finnish Student Unions and their membership fees as well as their conventions in monitoring multiyear memberships and how they have set up the prices. This thesis has been made by using the practice-based thesis pattern, so first research and then a report.

In the end of the thesis, the best option about prices of multiyear memberships is given and membership products that the Student Union should deploy are suggested. In addition, good ways to market multiyear memberships are recommended.

Key words

membership, student union, pricing,
budgeting, accounting, practice-based thesis

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
1.1	Toimeksiantajan esittely.....	6
1.2	Opinnäytetyön aiheen esittely.....	7
2	MONIVUOTISTEN JÄSENYYSKSIEN HALLINTA.....	10
2.1	Monivuotisen jäsenyyden hinnoittelu	10
2.2	Monivuotisten jäsenyyksien toiminta järjestelmissä	19
3	SISÄINEN JA ULKOINEN LASKENTATOIMI.....	21
3.1	Budjetointi opiskelijakunnassa	21
3.2	Opiskelijakunnan kirjanpito	23
4	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	28
	LÄHTEET.....	31
	LIITTEET	33

ALKUSANAT

Haluan kiittää ohjaajaani Päivi Mastosaarta hyvästä ohjauksesta ja kannustamisesta. Lisäksi haluan kiittää toimeksiantajaani Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijakuntaa sekä erityisesti heidän toiminnanjohtajaansa Elina Holmia sekä toiminnanjohtajan sijaista Jonna Jakkilaa.

Haluan myös kiittää läheisiäni, jotka uskoivat minuun koko prosessin ajan ja kannustivat minua eteenpäin.

1 JOHDANTO

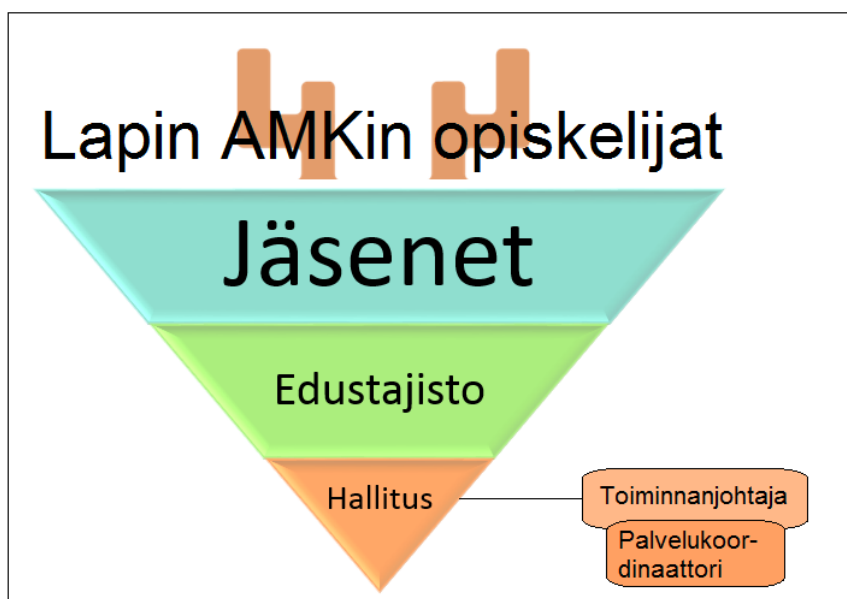
1.1 Toimeksiantajan esittely

Opinnäytetyöni toimeksiantaja on Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijakunta (myöhemmin ROTKO). ROTKO toimii kaikissa Lapin AMKin toimipistekaupungeissa Rovaniemellä, Kemissä ja Torniossa. ROTKO perustettiin 1.1.2014, kun Kemi-Tornion ja Rovaniemen ammattikorkeakoulut yhdistyivät. Opiskelijakunnan toiminta perustuu ammattikorkeakoululakiin.

Lapin AMKissa on noin 5800 opiskelijaa (Lapin AMK 2016a), joka siis tarkoittaa, että ROTKOn potentiaalinen jäsenmäärä voisi parhaimmillaan olla 5 800 jäsentä. ROTKolla on ollut 1 840 jäsentä 31.5.2016. Tämä tarkoittaa, että ROTKOn jäsenprosentti on koko Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijoista 31,72 %. Opiskelijakunnan jäseniä voivat olla ammattikorkeakoulussa, tutkintoon johtavassa koulutuksessa opiskelevat opiskelijat ja lisäksi opiskelijakunta voi hyväksyä jäsenikseen myös muita ammattikorkeakoulun opiskelijoita (Ammattikorkeakoululaki 932/2014 6:41.5 §).

Opiskelijakunnan tehtävät määritellään ammattikorkeakoululaissa. Tehtäviä ovat ammattikorkeakoulunsa opiskelijoiden edunvalvonta, aktiivisiksi kansalaisiksi kasvattaminen sekä opiskelijaedustuksien nimeäminen eri työryhmiin. Ammattikorkeakoululaissa säädetään myös toiminnan rahoituksesta se, että opiskelijakunta rahoittaa toimintaansa jäsenmaksuista saaduilla tuloilla. Kaikkeen muuhun opiskelijakunnan toimintaan sovelletaan yhdistyslakia, ellei sitä ole ammattikorkeakoululaissa erikseen määrätty. (Ammattikorkeakoululaki 932/2014 6:41.1-7 §.)

Opiskelijakunnan ylintä päätäntävaltaa käyttää jäsenistö, joka valitsee edustajiston ja edustajisto taas valitsee hallituksen. Hallitus tekee päätöksiä päivittäisessä toiminnassa ja on vastuussa muun muassa taloudesta ja edunvalvonnasta. Edustajisto valvoo hallituksen toimintaa. Hallitus toimii esimiehenä toiminnanjohtajalle, joka toimii esimiehenä palvelukoordinaattorille. (Kuvio 1.)

Kuvio 1. Opiskelijakunnan organisaatorakenne

Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijat voivat liittyä jäseniksi Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijakuntaan. Opiskelijakunnan tuote, mitä opiskelijoille myydään, on jäsenyys, joka todistetaan opiskelijakortilla sekä siihen lisättävällä lukuvuosi- tai lukukausitarralla. Tällä hetkellä ROTKO myy ainoastaan lukukauden ja lukuvuoden jäsenyyksiä kerrallaan. Jäsenyys sisältää oikeuden äänestää opiskelijakunnan vaaleissa, sekä muun muassa oikeuden asettua ehdolle edustajistoon tai hallitukseen. Jäsenille tarjotaan myös jäsenhintaisia tuotteita, kuten haalarimerkkejä. Opiskelijakortilla saa myös kaikki Frankin tarjoamat opiskelijaedut. Oy Frank Student Ab on vuonna 2013 perustettu osakeyhtiö, joka tarjoaa opiskelijakortit sekä -alennukset (Patentti- ja rekisterihallitus ja Verohallinto 2016). Myös ROTKO kuuluu Frankiin, eli kaikki opiskelijakuntaan liittyvät opiskelijat tilaavat opiskelijakorttinsa Frank.fi -sivuston kautta. Jäsenrekisterinään ROTKO käyttää Sebacon-nimistä jäsenrekisteriä, joka on yksi Avoine Oy:n aputoimimistä (Patentti- ja rekisterihallitus ja Verohallinto 2016).

1.2 Opinnäytetyön aiheen esittely

Tämän opinnäytetyön selvityksen kohteena olivat monivuotiset jäsenyydet ROTKOssa. Monivuotinen jäsenyys tarkoittaa sitä, että opiskelija ostaa esimerkiksi koko opiskeluajakseen kerralla opiskelijakunnan jäsenyyden. Monivuotisilla jäsenyyksillä pyritään vapauttamaan jäsenhankintaan käytettäviä resursseja.

Opinnäytetyöni tavoitteena on kehittää Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijakunnalle työkalut monivuotisten jäsenyyksien käyttöönottoon sekä hallintaan. Esitän tässä opinnäytetyössä hinnoitteluvaihtoehdot ROTKOn monivuotisille jäsenyyksille sekä kerron oman mielipiteeni parhaasta vaihtoehdosta. Lisäksi olen suunnitellut työkalut monivuotisten jäsenyyksien seurantaan ja jaksotukseen tilinpäätösaikana, joista on hyötyä toiminnanjohtajalle työssään. Olen myös tehnyt selkeän listan, jota seuraamalla ROTKO voi aloittaa monivuotisten jäsenyyksien myynnin helposti. Tarve työlle nousi esille keskusteluissa toiminnanjohtajan kanssa. Olen mukana opiskelijakunnan hallituksessa ja näiden keskusteluiden myötä aloin myös itse nähdä tarpeen selvitystyölle. Jotta selvityksestä olisi hyötyä opiskelijakunnalle sekä minulle itselleni, päätimme sisällyttää sen osaksi opintojani opinnäytetyöhön.

Opinnäytetyöni on tehty toiminnallisen opinnäytetyön malliin. Toiminnallisen opinnäytetyön tarkoitus on kehittää jotain työelämälähtöistä (Lumme, Leinonen, Leino, Falenius & Sundqvist 2006). Tarkoitus on, että tuotos ohjeistaa, opastaa ja järkeistää käytännön toimintaa (Vilka & Airaksinen 2003, 9). Toiminnallinen opinnäytetyö koostuu kahdesta kokonaisuudesta: toiminnallisesta osuudesta sekä raportista (Lumme ym. 2006). Tämän opinnäytetyön toiminnallisessa osuudessa olen käyttänyt vertailevaa arviointia (benchmarking) lähettämällä kyselyn Suomen opiskelijakuntien pääsihteereille ja toiminnanjohtajille. Kyselyn luomisella käynnistin opinnäytetyöprosessini. Kun sain vastauksia kyselyyni, aloin tutkia ja vertailla monivuotisten jäsenyyksien hintavaihtoehtoja opiskelijakunnalle. Tämän jälkeen aloin luoda toiminnanjohtajan avustuksella käytänteet monivuotisten jäsenyyksien seurantaan ja jaksotukseen. Kun olin saanut selvitystyöni valmiiksi, aloin raportoida siitä, mitä ja miten olin saanut selville perustellen ratkaisuni, joita tein. Raporttiin olen sisällyttänyt myös teoreettisen viitekehysosuuden, joka pohjautuu alan ammattiteoriaan ja sen tuntemukseen (Lumme ym. 2006).

Kuten aiemmin mainitsin, käytän opinnäytetyössäni vertailevaa arviointia eli benchmarking-menetelmää. Asko Karjalaisen mukaan benchmarking-arviointi tarkoittaa kiinnostusta siihen, miten muut tekevät ja toimivat ja vertaa omaa toimintaansa muiden toimintaan. Lisäksi Karjalainen mainitsee, että benchmarking-arviointi voi olla lähes mitä tahansa vertailevaa arviointia. (Hämäläinen & Kaartinen-Koutaniemi 2002, 10–13.) Kirjan "The Benchmarking Management

Guidance” (American Productivity & Quality Center 1992, 4–5) mukaan benchmarking-menetelmässä vertaillaan muiden toimintatapoja omiin ja pyritään löytämään paras, itselle soveltuva tapa toimia. Sitä käytetään yritysmaailmassa, mutta benchmarking-menetelmää voidaan käyttää myös laadunhallinnassa. Vertailen muiden Suomen opiskelijakuntien tapaa toimia monivuotisten jäsenyyksien myynnissä sekä siihen liittyvissä asioissa, kuten hinnoittelu ja seuranta tilinpäätösjaksoja varten. Esitän opinnäytetyössäni näkemykseni parhaista toimintatavoista.

2 MONIVUOTISTEN JÄSENYYSKSIEN HALLINTA

2.1 Monivuotisen jäsenyyden hinnoittelu

Opiskelijakunnan tuote, jota asiakkaille, eli tässä tapauksessa opiskelijoille myydään, on opiskelijakunnan jäsenyys, joka todistetaan opiskelijakortilla ja siihen lisättävällä lukuvuositaralla. Opiskelijat tilaavat kortin kerran opiskeluaikanaan ja opiskelijakunta myy opiskelijalle lukuvuosi- tai lukukausitarra. Tällä hetkellä ROTKOssa lukuvuosi- tai lukukausitarra myydään joko vuodeksi tai puoleksi vuodeksi kerrallaan, koska käytössä ei ole monivuotisten jäsenyyksien myyntiä.

Kun pohditaan tuotteelle oikeaa hintaa, vaikuttaa hinnoitteluun mm. asiakkaan eli opiskelijan käsitys tuotteen lisäarvosta sekä kilpailuasema markkinoilla (Eklund & Kekkonen 2014, 102). Tässä tapauksessa monivuotisen jäsenyyden lisäarvo asiakkaalle tulisi luultavasti olemaan suhteessa halvempi hinta, kuin että ostaisi yhden vuoden jäsenyyden kerta toisensa jälkeen. Opiskelijakortin kilpailuasema markkinoilla on vahva, koska Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijat voivat tilata opiskelijakorttinsa vain Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijakunnalta. Vaihtoehdot opiskelijalle ovat siis joko hankkia opiskelijakortti tai olla hankkimatta.

Kyselyssä, minkä lähetin Suomen eri ammattikorkeakoulujen opiskelijakuntien toiminnanjohtajille ja pääsihteereille kävi ilmi, että mm. Saimaan ammattikorkeakoulun opiskelijakunta SAIKOssa monivuotiset jäsenyydet hinnoiteltiin niin, että monivuotinen oli halvempi (Junna 2016), kuten melkein kaikissa muissakin. Ainoastaan yhdessä opiskelijakunnassa hinnoiteltiin jäsenyydet niin, että monivuotinen ei ollut halvempi. Tällä hetkellä ROTKOn jäsenmaksut ovat 26 euroa/lukuvuosi ja 15 euroa/lukukausi (Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijakunta 2016).

Opiskelijakuntaa voidaan verrata aatteelliseen yhteisöön tai säätiöön, koska niiden taloudellisen toiminnan tarkoituksena ei ole voiton tuottaminen vaan tulojen hankkiminen. Näillä tuloilla voidaan sitten suorittaa kulut jotka syntyvät, kun yhteisö suorittaa sen tarkoituksen mukaisia toimintoja. (Perälä & Perälä 2006, 29.) Tämä tarkoittaa monivuotisten jäsenyyksien hinnoittelussa sitä, että jäsenmaksun tulee olla sen suuruinen, että saadaan katettua kulut, jotka syntyvät varsinaisesta toiminnasta. Lisäksi tulee ottaa huomioon, että hinnan tulee olla sellainen, että asiakas eli opiskelija pystyy ja haluaa sen maksaa. Eklundin ja Kekkonen

mukaan (2014, 103) tuotteelle asetettava oikea hinta onkin se, minkä asiakas on tuotteesta valmis maksamaan.

Tutkiessani sitä, mitkä asiat vaikuttavat ihmisten hintamielikuvaan ja ostopäätökseen, törmäsin artikkeliin Taloussanomissa, jossa kirjoitettiin Outi Somervuoren tekemästä väitöskirjasta. Väitöskirjassa selvisi, että kuluttajan tunteita ei voi aliarvioida. Somervuoren väitöskirjan mukaan kuluttajan hintamielikuva ja mielikuvan aiheuttama tunne vaikuttavat ostopäätökseen enemmän kuin tarkka hinta. Kuluttaja vertaa tuotteen hintamielikuvan aiheuttamaa tunnetta suhteessa referenssihintaan, mikä tarkoittaa ostajan arviota siitä, mikä hinnan tulisi olla. (Taloussanomien 2012.)

Tämä tarkoittaa ROTKOn jäsenmyynnin kannalta sitä, että sen on saatava opiskelijoille sellainen mielikuva opiskelijakunnasta, että siihen kannattaa liittyä. ROTKOn arvoja ovat rakkaus, oikeudenmukaisuus, tehokkuus, kunnioitus sekä opiskelijalähtöisyys (Kostamovaara 2014, 44). Uskon, että kun toiminta on näiden arvojen mukaista, saadaan opiskelijoille mahdollisimman hyvä kuva opiskelijakunnasta. Lisäksi opiskelijoille tulee tehdä selväksi se, että opiskelijakunta on ammattikorkeakoulussa ainoastaan opiskelijoita varten. Kun annetaan opiskelijoille positiivinen mielikuva ROTKOsta, liittyminenkin on miellyttävämpää.

Vertailin niiden Suomen eri opiskelijakuntien jäsenyyksien hintoja, joilla on käytössä monivuotiset jäsenyydet. Vertailin myös sitä, kuinka paljon säästää, jos ostaa kerralla 3,5 tai 4 vuoden jäsenyyden lukuvuoden jäsenyyteen verrattuna. Valitsin vertailuun 3,5 vuotta ja 4 vuotta, koska ne ovat Lapin ammattikorkeakoulun tutkintojen suorittamisajat. En ottanut huomioon ylemmän ammattikorkeakoulun tutkintoaikoja, koska YAMK-tutkintojen suorittamisaika on joko vuosi tai puoli vuotta (Lapin AMK 2016).

Vertailussa selvisi, että keskiarvo lukuvuoden jäsenyydellä on 30,25 euroa (Taulukko 1). ROTKOn lukuvuoden jäsenmaksu on 26,00 euroa, mikä on hieman alle keskiarvon. Vertailun tuloksena selvisi myös, että opiskelijat, jotka ostavat monivuotisen jäsenyyden, 3,5 vuotta (Taulukko 1), saavat alennusta keskimäärin 24,59 euroa ja säästö on keskimäärin 22,08 % verrattuna siihen, että opiskelijat ostaisivat joka vuosi uuden lukuvuoden jäsenyyden.

Taulukko 1. Säästöt 3,5 vuoden monivuotisella jäsenyydellä

Opiskelija-kunta	Jäsenmaksu / lukuvuosi (€)	Monivuotinen jäsenmaksu / 3,5 vuotta (€)	Säästö (€)	Säästö (%)
A	31,00			
B	25,00	70,00	17,50	20,00
C	32,00	112,00	0,00	0,00
D	25,00	74,00	13,50	15,43
E	32,00	77,00	35,00	31,25
F	25,00	61,20	26,30	30,06
G	30,00	90,00	15,00	14,29
H	29,00			
I	25,00			
J	31,00	83,50	25,00	23,04
K	42,00	94,00	53,00	36,05
L	36,00	90,00	36,00	28,57
KESKIARVO	30,25	83,52	24,59	22,08

Otin vertailuun myös 4 vuoden monivuotiset jäsenyydet. 4 vuoden jäsenyyden saa keskimäärin 91,50 eurolla (Taulukko 2). Opiskelijat, jotka ostavat 4 vuoden jäsenyyden kerralla säästävät 29,70 euroa eli jäsenyyden saa 24,04 prosenttia halvemmalla kuin ostamalla lukuvuoden jäsenyyden kerralla. Euromääräinen säästö on jo melkein yhtä suuri, kuin keskimääräinen lukuvuoden jäsenmaksu.

Taulukko 2. Säästöt 4 vuoden monivuotisella jäsenyydellä

Opiskelija-kunta	Jäsenmaksu / lukuvuosi (€)	Monivuotinen jäsenmaksu / 4 vuotta (€)	Säästö (€)	Säästö (%)
A	31,00			
B	25,00	80,00	20,00	20,00
C	32,00	128,00	0,00	0,00
D	25,00	80,00	20,00	20,00
E	32,00	87,00	41,00	32,03
F	25,00	70,00	30,00	30,00
G	30,00	100,00	20,00	16,67
H	29,00			
I	25,00	70,00	30,00	30,00
J	31,00	94,00	30,00	24,19
K	42,00	106,00	62,00	36,90
L	36,00	100,00	44,00	30,56
KESKIARVO	30,25	91,50	29,70	24,04

Suurimmalla osalla opiskelijakunnista on käytössä vain lukukauden, lukuvuoden, 3,5 vuoden sekä 4 vuoden jäsenmaksut. Myös 1,5 vuoden ja esimerkiksi 2,5 vuoden jäsenyyksiä on tarjolla eri opiskelijakunnissa. Suosittelen ROTKOn myytäviksi jäsentuotteiksi 3, 3,5 ja 4 vuoden jäsenyyksiä, koska Lapin ammattikorkeakoulun tutkintoajat ovat 3,5–4 vuotta ja 3 vuotta valitsin siksi, että osa opiskelijoista suorittaa tutkintonsa etuajassa. Tämän lisäksi 3,5 vuoden tutkinto-opiskelija ei välttämättä hanki opiskelijakorttia vielä ensimmäisen puolen vuoden aikana, joten hänelläkin on mahdollisuus ostaa monivuotinen jäsenyys myöhemmin. Otan kuitenkin laskelmiini monivuotisten jäsenyyksien hinnoista mukaan myös jäsentuotteet 1,5 vuotta, 2 vuotta sekä 2,5 vuotta. Suosittelen kuitenkin, että ROTKO aloittaa monivuotisten jäsenyyksien myynnin vain muutamilla jäsentuotteilla, jottei aloituksesta tule hallinnollisesti liian raskasta.

Kun selvitin oikeaa hintaa ROTKOn monivuotisille jäsenyyksille, aloitin laske-
malla, kuinka paljon monivuotinen jäsenmaksu olisi, jos alennus olisi noin 24 %
ROTKOn lukuvuoden jäsenmaksusta (26 euroa). Oikealla hinnalla tarkoitan hin-
taa, joka on samalla houkutteleva ja että se kattaisi osaltaan budjetoidut menot
vuoden 2016 talousarvion mukaan. 24 % alennus oli keskimääräinen alennus,
kun vertailin Suomen eri opiskelijakuntien monivuotisten jäsenyyksien hintoja.
Tulokseksi sain 20 euroa vuodessa, mistä syntyi ensimmäinen hintavaihtoehto
monivuotisille jäsenyyksille (Taulukko 3).

Taulukko 3. Monivuotiset jäsenmaksut 20 euroa/vuosi

Monivuotinen jäsentuote	Jäsenmaksu yhteensä (€)	Säästö (€)
1,5 vuotta	30,00	9,00
2 vuotta	40,00	12,00
2,5 vuotta	50,00	15,00
3 vuotta	60,00	18,00
3,5 vuotta	70,00	21,00
4 vuotta	80,00	24,00

Nämä hinnat ovat todella halpoja ja antavat edullisen ja positiivisen hintamieliku-
van opiskelijalle: saat opiskelijakunnan 4 vuoden jäsenyyden 80 eurolla. Alennus
on tuntuva, mutta 20 euroa vuodessa on kuitenkin melko alhainen hinta, joten
seuraavaksi korotin jäsenmaksua 22 euroon vuodessa, jolloin syntyi toinen hin-
tavaihtoehto monivuotisille jäsenmaksuille (Taulukko 4). Jos monivuotinen jäsen-
maksu on 22 euroa vuodessa, on keskimääräinen alennus tällöin 15,40 %. Hinnat
ovat vieläkin erittäin huokeita.

Taulukko 4. Monivuotiset jäsenmaksut 22 euroa/vuosi

Monivuotinen jäsentuote	Jäsenmaksu yhteensä (€)	Säästö (€)
1,5 vuotta	33,00	6,00
2 vuotta	44,00	8,00
2,5 vuotta	55,00	10,00
3 vuotta	66,00	12,00
3,5 vuotta	77,00	14,00
4 vuotta	88,00	16,00

ROTKOn talousarvion jäsenmäärätavoite vuonna 2016 on 2 550 jäsentä. Laskelmia tehdessäni ROTKOn 2016 talousarvion pohjalta tällä jäsenmäärätavoitteella huomaisin, että 20 euroa vuodessa monivuotisena jäsenmaksuna on liian pieni, jos jäsenmäärä pysyy 2 550 kappaleessa tai sen alapuolella. Myös monivuotinen jäsenmaksu 22 euroa on vielä hieman riittämätön vuoden 2016 talousarvion mukaan. (Taulukko 5.)

Jäsenmaksutuottoja laskiessani alla olevaan taulukkoon, otin huomioon sen, että 300 jäsentä ostaa lukukausijäsenyyden. Tämän luvun sain ROTKOn talousarviosta 2016. Esimerkiksi jos monivuotisia jäseniä on 25 % jäsenistöstä (tavoite 2 550), tarkoittaa se taulukossa sitä, että lukukausijäseniä on 300 kappaletta (jäsenmaksu 15 euroa), monivuotisia jäseniä on 563 kappaletta ja loput 1687 jäsentä on lukuvuosijäseniä (jäsenmaksu 26 euroa).

Taulukko 5. Jäsenmaksutulot

Jäsenistöstä monivuotisia	Jäsenmaksutulot: monivuotinen jäsenmaksu 20 euroa/vuosi, netto (€)	Jäsenmaksutulot: monivuotinen jäsenmaksu 22 euroa/vuosi, netto (€)
25 %	43 572,00	44 848,00
50 %	39 750,00	42 300,00
75 %	35 922,00	39 748,00

Vuoden 2016 talousarvion mukaiset jäsenmaksutulot nettona ovat 45 450,00 euroa, mikä siis tarkoittaa, että yllä olevan taulukon jäsenmaksutulot eivät yllä vuodelle 2016 arvioituun jäsenmaksutuottoon. Jäsenmaksutulojen netto tarkoittaa sitä summaa, mikä jää ROTKOlle, kun se on tilittänyt jäsenmaksun kattojärjestölleen SAMOKille jäsenistöstään. SAMOKille maksettava jäsenmaksu on 6,50 euroa per jäsen per vuosi (Hyppänen, J. 2016).

Kuitenkin jos jäsenmaksua korottaa monivuotisissa jäsenyyksissä 23 euroon vuodessa, säästö on ainoastaan noin 11,5 % ja mielestäni tämä säästö ei ole huomattava, eikä erityisesti houkuta ostamaan monivuotista yhden vuoden sijaan, kun opiskelija säästää keskimäärin vain 3 euroa vuodessa. Hinnan täytyy kuitenkin olla houkutteleva, jotta monivuotiset jäsenyydet toimivat tarkoituksen mukaisesti, mikä on jäsenrekrytoinnin työmäärän väheneminen. Toinen vaihtoehto on korottaa kaikkia jäsenmaksuja, mutta sitä en suosittele opiskelijan näkökulmasta katsottuna.

ROTKOn täytyykin miettiä sitä, onko mahdollista säästää ja toimia hieman pienemmillä raharesursseilla. Mielestäni työmäärän väheneminen on erittäin positiivinen puoli. Olen toiminut melkein kaksi vuotta opiskelijakunnan hallituksessa ja mielestäni ajatus siitä, että työmäärä vähenee syksyisin, on tervetullut. Keskusteluissa ROTKOn toiminnanjohtajan kanssa on myös selvinnyt, että resurssien vapautuminen syksyn jäsenrekrytoinnista on hyvä asia.

Koska monivuotiset jäsenhinnat ovat edullisempia kuin pelkkä vuosi tai puoli vuotta, tulee ROTKOlle kertymään vähemmän jäsenmaksutuloja, mikäli monivuotisten jäsenyyksien myynti otetaan käyttöön. ROTKOn jäsenmäärä tulee kuitenkin kasvamaan tulevina vuosina, koska VR ja Matkahuolto ovat 1.6.2016 alkaen lopettaneet oman opiskelijakorttinsa tuotannon. Aiemmin tämä kortti söi ROTKOn jäsenmäärää. Nyt VR:n ja Matkahuollon alennuksiin oikeuttavaa ”sinisen opiskelijakortin” myöntämisehtoja on kevennetty.

VR:n ja Matkahuollon kanssa tehtyjen sopimusten mukaisesti ennen syksyä 2016 VR:n ja Matkahuollon alennuksiin oikeuttavaa opiskelijakorttia, niin sanottua sinistä korttia, sai myöntää ainoastaan opiskelijoille, jotka suorittivat opintojaan päi-
väopintoina, eli niille, jotka olivat täysipäiväisiä opiskelijoita. Monimuoto-opiskeli-

joiden eli työnsä ohella opiskelevien on ollut mahdollista hankkia niin sanottu vihreä kortti, jolla on ollut mahdollista saada kaikki muut opiskelija-alennukset, paitsi suosituimpia VR:n ja Matkahuollon alennuksia.

Kun VR:n ja Matkahuollon oman opiskelijakortin tuotanto on loppunut, ja kun sisäisen opiskelijakortin myöntämisehtoja on kevennetty, tarkoittaa se sitä, että sisäinen opiskelijakortti täysine etuineen on kaikkien opiskelijoiden saatavilla. Tämä muutos tulee mitä luultavimmin kasvattamaan ROTKOn jäsenmäärä, koska nyt yhä useampi tilaa ROTKOn myöntämän opiskelijakortin juuri näiden VR:n ja Matkahuollon alennusten takia. Koska VR:n ja Matkahuollon omaa opiskelijakorttia ei enää tuoteta, on olemassa vain yksi opiskelijakortti, jolla alennukset saa ja sen tarjoaa Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijoille opiskelijakunta ROTKO. Tällöin ROTKolla ei ole hätää siihen nähden, että monivuotiset jäsenyydet tuottavat vähemmän, koska jäsenmäärä tulee kasvamaan.

On kuitenkin mainittava vielä opiskelijakunta HELGAN toiminnanjohtajan Aarvan mainitsemasta huolesta liittyen mahdolliseen kassavajeeseen, kun monivuotisten jäsenyyksien myynti on käytössä; jos kattojärjestömme SAMOKin jäsenmaksu nousee nykyisestä 6,50 eurosta (Hyppänen, J. 2016) esimerkiksi eurolla, tulee myös opiskelijakunnan nostaa jäsenmaksuaan ja tämä jäsenmaksukorotus kompensoituu vasta vuosien päästä, jos esimerkiksi 75 % jäsenistöstä on monivuotisia jäseniä (Aarva 2016). ROTKolla on kuitenkin puskurirahaa käytössään, ja laskelmiani tehdessäni huomasin, että vaikka näin kävisi, ROTKOn etuna on se, että se on pieni opiskelijakunta, eikä jäseniä ole paljon verrattuna isompiin opiskelijakuntiin (Taulukko 6). Tämä tarkoittaa sitä, että tapauksessa, jossa jäsenmaksua tulisi korottaa ja monivuotisten jäsenyyksien vuoksi se kompensoituisi vasta vuosien päästä, ei syntyisi niin paljon haittaa ja siitä varmasti selvittäisiin.

Taulukko 6. Jäsenmaksutulojen ja tuloksen vertailu eri jäsenmäärillä

Jäsenmäärä	Jäsenistöstä monivuotisia	Jäsenmaksutulot, netto (€)	Talousarvion 2016 mukainen yli/-alijäämä (€)
2 550	25 %	42 448,00	2 622,48
2 550	75 %	37 348,00	-2 477,52
5 800	75 %	87 725,00	47 899,48

Tein vertailun jäsenmäärällä 2 550, koska se on ROTKOn jäsenmäärätavoite vuoden 2016 loppuun mennessä, sekä jäsenmäärällä 5 800, koska se on ROTKOn potentiaalinen maksimijäsenmäärä. Lisäksi laskin jäsenistöön 300 lukukausijäsenyyttä, kuten taulukossa 5. Taulukossa jäsenmaksutulojen nettosumma tarkoittaa sitä summaa, mikä jää ROTKOlle, kun se on tilittänyt jäsenmaksun SAMOKille jäsenistöstään. Jos siis jäsenmäärä pysyy 2 550 ja vaikka 75 % jäsenistöstä olisi monivuotisia, ei ROTKOn talousarvion 2016 mukaan opiskelijakunnalle syntyisi huomattavaa alijäämää. Tämä alijäämä on säästettävissä erilaisin toiminnallisina leikkauksina. Tarkastellessa taulukon kohtaa, jossa ROTKOn jäsenmäärä on 5 800, täytyy ottaa huomioon se seikka, että jos opiskelijakunnan jäsenmäärä nousisi nykyisestä 1 840 jäsenestä 5 800 jäseneen, täytyisi ROTKOn mahdollisesti palkata lisää henkilökuntaa, mikä taas söisi ylijäämää. Yli 47 000,00 euron ylijäämällä katettaisiin ainakin yhden kokoaikaisen ja yhden osa-aikaisen työntekijän palkka. Lisäksi tulee ottaa huomioon se, että samalla myös muut pakolliset kulut lisääntyisivät, kuten toimisto- ja tilitoimistokulut.

Kassavajetta pohtiessa tulee ROTKOn ottaa huomioon myös se, että mikäli monivuotiset jäsenyydet otetaan käyttöön, tulee hallituksen ja toiminnanjohtajan oltava varovaisia rahan käytön kanssa. Pankkitilillä voi olla usean vuoden jäsenmaksutuloja, joita ei ole tarkoitettu käytettäväksi juuri sinä vuonna, vaan ne ovat ikään kuin saatuja ennakoita. On siis seurattava tarkkaan budjettia ja muistettava, että tilillä olevat rahat tulee riittää vuosiksi eteenpäin.

2.2 Monivuotisten jäsenyyksien toiminta järjestelmissä

Järjestelmät, jotka liittyvät ROTKOon ja sen toimintaan sekä jäsenyyksiin, ovat Frank ja Sebacon. Frank.fi -sivuston kautta opiskelijat tilaavat opiskelijakorttinsa ja päättävät, kuinka pitkän jäsenyyden he haluavat ostaa. Tällä hetkellä Frankin kautta on mahdollista ostaa lukukauden tai lukuvuoden ROTKOon jäsenyys. Sebacon on ROTKOon käyttämä jäsenrekisteri.

Monivuotisten jäsenyyksien myyminen Frankin järjestelmän kautta on mahdollista, sillä opiskelijakunta saa itse määritellä Frankin kautta myytävät jäsenyytuotteet. Sen tuottama lisätyön määrä on opiskelijakunnan resurssit huomioiden kohtuullinen. Toimenpiteet, jotka opiskelijakunnan tulee tehdä, on lisätä tuotteet Sebacon-jäsenrekisteriin ja antaa toimeksianto Frankille, jotta he voivat lisätä tuotteen heidän järjestelmiinsä. Muutokset ovat mahdollisia tehdä kolme kertaa vuodessa, 1.7., 1.9. ja 1.1. (Miettunen 2016.)

Myös Sebacon-jäsenrekisterissä monivuotisten jäsenyyksien käyttöönotto on helppoa. Opiskelijakunnan tarvitsee vain lisätä tuotteet rekisteriin (Aarva 2016). Sähköpostikeskusteluista opiskelijakuntien pääsihteerien ja toiminnanjohtajien kanssa kävi ilmi se, että Sebacon-jäsenrekisterin kanssa aloittaminen on helppoa, mutta jäsenrekisteri ei ole kovinkaan joustava, joten sen käytössä on ongelmia. Hämeen ammattikorkeakoulun opiskelijakunta HAMKOn toiminnanjohtaja mainitsee muun muassa sen, että automaatio ei toimi järjestelmässä. Tämä tarkoittaa sitä, että kun opiskelija on esimerkiksi valmistunut ja kaikki jäsenkaudet on käytetty, täytyy jäsenstatus päivittää rekisteriin manuaalisesti. (Hyppänen, T-M. 2016.) Lisäksi Haaga-Helian opiskelijakunta HELGAN toiminnanjohtajan mukaan ongelmia tuottaa se, että Sebacon-jäsenrekisteristä on hankala saada tilastoja ja raportteja esimerkiksi siitä, jos opiskelijat eivät nouda ennakkoon maksettuja jäsentarrojaan välivuoden tai muun syyn takia (Aarva 2016).

Toimeksiantajaani kiinnosti myös se, vaikuttaako monivuotisten jäsenyyksien kirjaus Sebacon-jäsenrekisterin maksuihin. Suomen opiskelijakuntien liitto SAMOK ry:n hallintojohtaja Hyppäsen mukaan maksut voivat jopa laskea. Sebacon:n käyttömaksut ovat kaksiosaisia; perusmaksun lisäksi peritään pankkikulumaksu, joka laskutetaan käytön mukaan. Perusmaksu on aina sama, joten muutos voi

tapahtua pankkikulmaksuissa; jos tilitapahtumia on vähemmän, on käyttö vähäisempää, joten pankkikulmaksukin on pienempi. (Hyppänen, J. 2016).

Yhtenä toiminnallisen opinnäytetyöni osana oli luoda lista (Liite 1), joka auttaa opiskelijakuntaa ja erityisesti toiminnanjohtajaa monivuotisten jäsenyyksien käyttöönotossa. Listassa on muun muassa yhteenveto siitä, mitä opiskelijakunnan tulee tehdä Sebacon-jäsenrekisterin tai Frankin suhteen, jotta monivuotisten jäsenyyksien myynti voidaan aloittaa. Mikäli opiskelijakunta ottaa käyttöönsä monivuotiset jäsenyydet, toimii lista muistutuksena kaikista tehtävistä toimenpiteistä.

3 SISÄINEN JA ULKOINEN LASKENTATOIMI

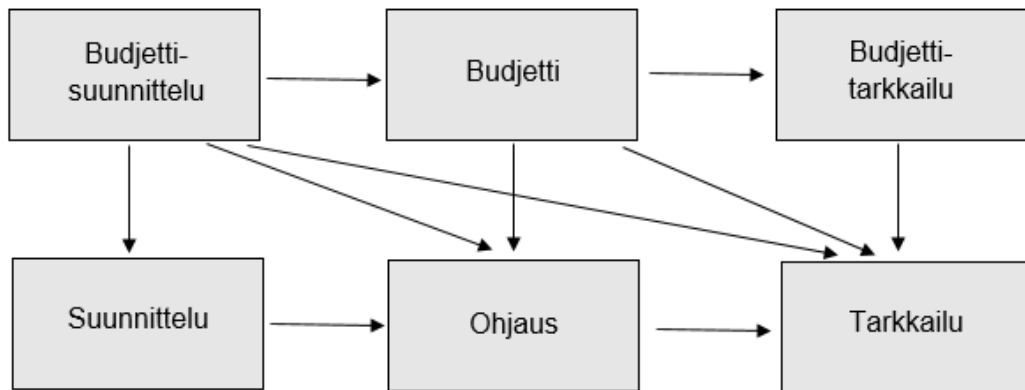
3.1 Budjetointi opiskelijakunnassa

Budjetointi on osa sisäistä laskentatoimea. Sisäisen laskentatoimen tarkoituksena on analysoida, tulkita, mitata ja antaa tietoa yrityksen johdolle ja auttaa heitä tekemään yrityksen taloutta koskevia päätöksiä (Investopedia 2016b). Opiskelijakunnan näkökulmasta katsottuna tämä tarkoittaa sitä, että budjetointi antaa tietoa hallitukselle ja toiminnanjohtajalle, jotka työssään hoitavat opiskelijakunnan taloutta. Se auttaa heitä myös päätöksenteossa ja toiminnan suunnittelussa.

Koska opiskelijakuntaan sovelletaan osin yhdistyslakia (Ammattikorkeakoululaki 932/2014 6:41 §), on sen toiminta-ajatus sama, kuin yhdistyksen tai aatteellisen yhteisön: toiminnan tarkoituksena ei ole voiton hankkiminen, vaan tulojen kerääminen varsinaisen toiminnan menojen kattamiseksi (Perälä & Perälä 2006, 29). Eli käytännössä kaikki rahoitus, mitä opiskelijakunta saa esimerkiksi avustuksista tai jäsenmaksuista, käytetään toimintaan. Tämä tarkoittaa sitä, että on erittäin tärkeää tehdä vuosittaisia talousarvioita ja budjetointia sekä budjettiseurantaa, jotta tiedetään, miten paljon rahaa on käytettävissä ja mihin se käytetään. Vaikka usein puhutaankin yritysten sisäisestä laskentatoimesta, on se juuri nollatuloksen kannalta erittäin tärkeää myös opiskelijakunnissa.

Talousarvio on seuraavaa tilikautta varten tehty arvio tuloista ja menoista. Sen avulla henkilöt, jotka vastaavat taloudesta, pystyvät valvomaan taloudellista toimintaa. Talousarvioon kirjataan mm. arvioitu jäsenmaksujen tuotto. (Perälä & Perälä 2006, 276–277.) Budjetointi ja budjetti ovat talousjohtamisen keskeisin väline (Neilimo & Uusi-Rauva 2005, 230). ROTKOn toiminnanjohtaja seuraa työssään talousarvion pohjalta laadittua budjettia ja informoi hallitusta siitä, kuinka paljon raharesursseja on käytettävissä toimintakaudella. Hallitus on taloudellisessa vastuussa opiskelijakunnassa ja vastaa näin ollen budjetin ja talousarvion laatimisesta ja toteuttamisesta.

Budjetin tarkoituksena on olla toimintasuunnitelma, joka ilmaistaan rahamääräisenä. Se kertoo, kuinka paljon raharesursseja on käytettävissä ja budjettiseurannalla selvitetään, kuinka paljon niitä on käytetty. Budjetti tehdään tietylle ajanjaksolle, ROTKOssa se tehdään vuodeksi kerrallaan. Budjetointi on budjetin käyttöä yritystoiminnassa yritysohjauksen apuvälineenä (Kuvio 2). Tämä voidaan rinnastaa myös opiskelijakunnan toimintaan niin, että myös opiskelijakunnan toiminnassa budjetointi on talousohjauksen keskeinen apuväline. (Neilimo & Uusi-Rauva 2005, 230–231.)

Kuvio 2. Budjetointi yritysjohtamisen välineenä (Neilimo & Uusi-Rauva 2005, 232).

Hyvä budjetin laadinta ja käyttö edellyttävät keskustelua toiminnan tavoitteista, sitoutumista toimintaan sekä tavoitteiden pyrkimiseen sekä tavoitteiden ja toteutuneiden lukujen erojen analysointia (Neilimo & Uusi-Rauva 2005, 232). Se, millä hinnalla monivuotiset jäsenyydet myydään, vaikuttavat suoraan ROTKOn talouteen. Siksi onkin tärkeää määritellä monivuotisen jäsenmaksun suuruus ja siihen liittyvät mahdolliset paljousalennukset mahdollisimman perustellusti. On myös erittäin tärkeää tehdä tarkkaa budjettiseurantaa ja puuttua tilanteeseen heti, jos tavoitellut luvut eivät toteudu.

Jäsenmaksutuottojen osuus ROTKOn liikevaihdossa ei ole pelkästään taloushallinnollinen yksityiskohta, vaan se on merkittävä tekijä, joka vaikuttaa ROTKOn omavaraisuuteen ja autonomiaan. Tällä hetkellä merkittävä osuus rahoituksesta tulee ammattikorkeakoululta. Mikäli ROTKO ottaa käyttöönsä monivuotiset jäsenmaksut, voi opiskelijakunta suunnata voimavaransa rekrytoimaan paremmin ensimmäisen vuoden opiskelijoita, jolloin mahdollisuus jäsenmäärän kasvulle on

otollisempi, kun markkinointi voidaan suunnata täydellä teholla ainoastaan niihin, jotka eivät vielä ole jäseniä. Tällä hetkellä markkinointi täytyy kohdistaa kaikkiin opiskelijoihin. Näin jäsenmaksutulojen osuutta voidaan kasvattaa.

Jos ROTKOn budjetoidut tuotot eivät toteudu, esimerkiksi se ei saa niin paljon jäsenmaksutuloja, kuin odotettu, tulee sen tehdä esimerkiksi säästötoimenpiteitä. ROTKOn palkkakulut sekä niihin liittyvät työnantajakulut sekä toimistokulut (puhelin-, tilitoimisto- ja toiminnantarkastuskulut) ovat pakollisia kiinteitä kuluja, mutta muut kulut jakautuvat toimintasuunnitelman ja sen perusteella tehdyn talousarvion mukaan, josta päättää edustajisto hallituksen tekemän esityksen perusteella. Talouden säästöt voidaan siis ottaa huomioon toimintasuunnitelmaa ja talousarviota tehtäessä. On myös mahdollista tehdä lisätalousarvio kesken vuoden, jos taloudellinen tilanne näyttää kovin alijäämäiseltä ja sitä kautta sopeuttaa toimintaa ja saada aikaan säästöjä. Toinen vaihtoehto säästöjen rinnalla on muun varainhankinnan osuuden kasvattaminen. ROTKO saa ammattikorkeakoululta avustuksia; näitä osuuksia on mahdollista kasvattaa. Myös muun toiminnan kasvattaminen, esimerkiksi tapahtumatuottojen tai haalarimerkkimyynnin lisääminen kasvattaa liikevaihtoa. Tulojen kasvattaminen kannattaa kuitenkin tehdä niin, että se liittyy varsinaiseen toimintaan, eikä sitä katsota liiketoiminnaksi, jottei siitä tietyn rajan ylittyttyä tarvitse maksaa arvonlisäveroa. Arvonlisäveroa joudutaan alkaa maksamaan, jos liikevaihto ylittää 10 000 euroa.

3.2 Opiskelijakunnan kirjanpito

Ulkoinen laskentatoimi eli kirjanpito, jota tehdään juoksevasti tilikausittain, tallentaa ja laskee yhteen talouden luvut sekä raportoi niistä. Lisäksi ulkoinen laskentatoimi antaa tilinpäätöksessä tarkan kuvan yrityksen, eli tässä tapauksessa opiskelijakunnan, taloudellisesta asemasta ja suorituskyvystä. Ulkoinen laskentatoimi antaa tietoa opiskelijakunnan sidosryhmille ja ulkoisille tarkkailijoille, kuten ammattikorkeakoululle, joka rahoittaa opiskelijakunnan toimintaa sekä jäsenille. (Investopedia 2016a.)

Kirjanpitolaki määrää sen, että yhdistykset ovat kirjanpitovelvollisia (Kirjanpitolaki 1336/1997 1:1.2 §) ja kuten aiemmin on todettu, opiskelijakuntiin sovelletaan osin yhdistyslakia, joten näin ollen myös ROTKO on kirjanpitovelvollinen. ROTKOn

kirjanpitoa hoitaa tilitoimisto Nettokate Oy. Toiminnanjohtaja on henkilö, joka on yhteydessä tilitoimistoon ja joka toimittaa kirjanpitoaineiston tilitoimistolle. Toiminnanjohtaja toimittaa tilitoimistoon kirjanpitoaineistoa noin kolmen kuukauden välein. Kaikissa kuiteissa ja laskuissa tulee olla selvitykset siitä, mitä kuluja ne koskevat, jotta kirjanpitäjä osaa kirjata kulut (ja tulot) oikeille tileille. (Holm 2016.)

Kirjanpitolain lisäksi kirjanpitoa määrää kirjanpitoasetus. Kirjanpitoasetus ja kirjanpitolaki ovat laadittu lähinnä liikeyrityksiä silmällä pitäen. Lainsäädäntöön sisältyy kuitenkin yleishyödyllisiä ja aatteellisia yhdistyksiä, näin ollen myös opiskelijakuntaa koskevia erityismääräyksiä, tärkeimpinä niistä mm. erillinen tuloslaskelmakaava, ei rahoituslaskelmavelvollisuutta sisällytettäväksi tilinpäätökseen sekä mahdollisuus laatia lyhennetyt tilinpäätöksen liitetiedot, jos yhdistys on pieni kirjanpitovelvollinen. (Perälä & Perälä 2006, 41–42.) Vuoden 2016 alusta kirjanpitolaki on muuttunut niin, että pieni kirjanpitovelvollinen tarkoittaa samaa, kuin pienyritys. Yritys tai tässä tapauksessa opiskelijakunta on pieni, kun sekä päättyneellä, että edeltäneellä tilikaudella enintään yksi seuraavista rajoista ylittyy: liikevaihto 12 miljoonaa euroa, taseen loppusumma 6 miljoonaa euroa ja palveluksessa keskimäärin 50 henkilöä. (Kirjanpitolaki 1336/1997 1:4 a.1–4 §.)

Erillinen tuloslaskelmakaava yhdistyksillä eli tässä tapauksessa myös ROTKOlla tarkoittaa sitä, että aatteellisten yhteisöjen tuloslaskelma esitetään eri tavalla, kuin liikeyritysten tuloslaskelma. Opiskelijakuntien tuloslaskelmassa esitetään ensin varsinaisen toiminnan tulot ja menot, joissa esitetään henkilöstökulut, poistot sekä muut kulut. Jäsenmaksutulot esitetään kohdassa varsinaisen toiminnan tulot ja varsinaisen toiminnan kuluihin kuuluu lisäksi myös jäsenmaksut, jotka ROTKO maksaa SAMOKille. Seuraavaksi esitetään varainhankinnan tulot ja menot ja viimeiseksi sijoitus- ja rahoitustoiminnan tulot ja menot, jossa esitetään myös saadut yleisavustukset, tilikauden tulos sekä tilinpäätössiirrot, kuten poistoeron muutos. Viimeiseksi esitetään tilikauden yli- tai alijäämä. (Kirjanpitoasetus 1339/1997 1:3.1–23 §.)

Verrattuna aatteellisten yhteisöjen tuloslaskelmaan, liikeyritysten kululajikohtainen tuloslaskelma esitetään hieman eri tavalla. Kululajikohtaisessa tuloslaskelmassa esitetään ensin kaikki tulolajit, kuten liikevaihto sekä liiketoiminnan muut tuotot. Sen jälkeen esitetään eri menolajit, kuten ostot, henkilöstökulut, poistot,

liiketoiminnan muut kulut, rahoituskulut ja tilinpäätössiirrot. Poikkeuksena tässä kohtaa on se, että rahoitustuotot esitetään samassa kohtaa rahoituskulujen kanssa. Viimeisenä esitetään tilikauden voitto tai tappio. (Kirjanpitoasetus 1339/1997 1:1.1–38 §.)

Kirjanpidolla on kolme päätehtävää; erilläänpito-, hyväksikäyttö- ja tuloksenlaskentatehtävä. Erilläänpitotehtävä tarkoittaa sitä, että kirjanpito pitää erillään yksikköjen tulot, menot, varat ja velat. (Perälä & Perälä 2006, 37–38.) Opiskelijakunnan kirjanpitäjä pitää huolen siitä, että erilläänpitotehtävä toteutuu. Hyväksikäyttötehtävä tarkoittaa taas sitä, että kirjanpito tuottaa tietoa, jota käytetään hyväksi ulkoisessa ja sisäisessä tarkkailussa ja suunnittelussa (Perälä & Perälä 2006, 38–39). Opiskelijakunta käyttää kirjanpitoa hyväksi sisäisessä suunnittelussa, kun hallitus laatii yhdessä toiminnanjohtajan kanssa esimerkiksi talousarvion seuraavalle vuodelle. Lisäksi kirjanpidon tuottamaa tietoa käytetään hyväksi, kun toiminnanjohtaja tekee omaa taloudenseurantaa ja kun hallitus tarkkailee sitä, pysytäänkö ennalta laaditussa budjetissa. Onkin tärkeää, että toiminnanjohtaja saa kirjanpitäjältä tietoa vähintään kolmen kuukauden välein, jotta taloudenseuranta on kunnossa.

Tuloksenlaskentatehtävä nimensä mukaisesti laskee tuloksen. Tästä ei voida puhua samassa merkityksessä opiskelijakunnan ja liikeyrityksen tuloksen laskennassa, koska opiskelijakunnan tulos pyritään saamaan nolnaan, kun taas liikeyritys pyrkii tuottamaan voittoa. Opiskelijakunnalle tuloksenlaskentatehtävä kertoo enemmänkin sen, millä voimavaroilla ja teholla se on toteuttanut toimintaansa. (Perälä & Perälä 2006, 38.) Tilinpäätös kertoo kirjanpidon tuloksen tiettyinä ajan-kohtana.

Kun tarkastellaan opiskelijakunnan tilinpäätöstä jäsenmaksujen näkökulmasta, tulisi monivuotiset jäsenyydet jaksottaa viimeistään tilinpäätöksessä niin, että tilikaudelle kuulumattomat tulot eli seuraavien vuosien jäsenmaksut siirretään tase-tilin tuloennakoihin. Tilikaudella suoritettujen jäsenmaksut ovat sellaisia suorituksia, jonka tilikauden aikana jäsenmaksuun liittyvä palvelu on suoritettu. (Perälä & Perälä 2006, 83–84.) ROTKOn toiminnanjohtajalla, joka hoitaa työkseen talouden seurantaa ja on yhteydessä kirjanpitäjään, tulisi olla hyvä taulukko, jonka mukaan

hän pystyy seuraamaan monivuotisia jäsenyyksiä. Tällöin hän voi viimeistään tilinpäätösvaiheessa ilmoittaa kirjanpitäjälle, mitkä jäsenmaksutulot kuuluvat tuleville vuosille, jolloin jäsenmaksujaksotus menee oikein. Olen tehnyt toiminnanjohtajalle juuri tähän tarkoitukseen toimivan Excel-taulukon. Aluksi kehittelemme itse taulukkopohjan, jota yhdessä toiminnanjohtajan kanssa muokkasimme, jotta se palvelisi tarkoitusta kaikista parhaiten.

Jäsenmäärää seurataan kuukausittain Excel-taulukolla (Kuvio 3). Muistin tueksi taulukkoon on merkattu mitä kaikkea kautta opiskelijat voivat maksaa jäsenmaksunsa ja mistä kaikkialta jäsenmäärät tulee tarkistaa. Esimerkiksi kohtaan "iZettle" toiminnanjohtaja merkkää jäsenet, jotka ovat maksaneet jäsenmaksunsa ROTKOn kannettavan maksupäätelaitteen kautta. Sen lisäksi jäsenet voivat maksaa jäsenmaksunsa ROTKOn pankkitilille, SAMOKin pankkitilille sekä Frangiin, jos he tilaavat opiskelijakorttinsa ensimmäistä kertaa. On siis tärkeää seurata näitä kaikkia maksuväyliä, jotta tiedetään oikea jäsenmäärä. Taulukolla seurataan jäsenmääriä lukukausittain. Alla olevassa taulukossa jäsenmääriä seurataan syksyn 2017 ajan. Kohdassa "todellinen" näkyy ROTKOn todellinen jäsenmäärä eli jäsenmäärä jäsenmaksuhyvityksien jälkeen. Olen luonut taulukon sellaiseksi, että se siirtää jäsenmäärät automaattisesti seuraaville kausille, jos niitä on jäljellä. Esimerkiksi syksyllä 2017 ostettu lukuvuosijäsenyys on voimassa vielä kevään 2018, joten taulukko siirtää tämän jäsenen jäseneksi myös keväälle 2018 niin, että silloin jäsenkautta on jäljellä puoli vuotta.

31	Jäsentuote:	Vuosi						
32		iZettle*	Tilille**	SAMOKille***	Tuutorit*	FRANK (uudet kortit)****	Yhteen	JÄSENMAKSUHYVITYKSET
33	07/17						0	
34	08/17						0	
35	09/17						0	
36	10/17			1			1	
37	11/17						0	
38	12/17						0	
39							0	
40		0	1	0	0	0	1	0
41						todellinen	1	

Kuvio 3. Jäsenmääräseurannan Excel-taulukko

Tilinpäätösvaiheessa on myös hyvä olla seurantataulukko. Tilinpäätösvaiheessa taulukko laskee, kuinka paljon jäsenmaksutuloista siirtyy seuraaville vuosille (Kuvio 4). Tilinpäätösjaksotus tehdään aina vuoden vaihteessa, koska ROTKOn tilikausi on kalenterivuosi (Holm 2016). Alla oleva kuvio on kuva samasta jäsenmääräseurantataulukosta, kuin kuvio 3. Yksi jakso jäsenmaksujen seurannassa on aina lukukausi. Jos siis jäsen on lukuvuoden jäsen, hänellä on käytössään kaksi jaksoa jäsenyyttä. Kohtaan ”Jäseniä” taulukko ottaa todellisen jäsenmäärän joulukuussa. Jokaisen jäsentuotteen jaksotus tehdään erikseen. Kohtaan ”hinta/jakso” tulee jäsentuotteen jakson hinta, esimerkiksi lukuvuoden jäsenmaksu on 26 euroa, joten yksi jakso on 13 euroa. Syksyllä 2017 ostettu lukuvuoden jäsenyydestä puoli vuotta, eli lukukausi eli yksi jakso siirtyy keväälle 2018, kuten alla olevassa esimerkkitaulukossa näkyy. Alla olevasta taulukosta toiminnanjohtaja voi tilinpäätösvaiheessa ilmoittaa kirjanpitäjälle kuinka paljon jäsenmaksuista tuloutetaan vasta tulevana vuosina.

Tilinpäätösjaksotus 31. 12. 2017			
1 vuoden jäsenmaksuista 0,5 vuotta siirtyy seuraaville vuosille			
Jäseniä	hinta/jakso	Montako jaksoa/0,5 v	SIIRTYVÄT JÄSENMAKSUT €
1	13	1	13

Kuvio 4. Monivuotisten jäsenyyksien tilinpäätösjaksotus

4 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Opinnäytetyöni tavoitteena oli kehittää työkalut opiskelijakunnalle monivuotisten jäsenyyksien hallintaan ja käyttöönottoon. Työkalut, jota monivuotisten jäsenyyksien käyttöönotossa ja hallinnassa käytetään ja jotka olen luonut, ovat hintavaihtoehtot, jäsenyystuotteet, jäsenmäärä seuranta- taulukko, erolomake sekä ohje monivuotisten jäsenyyksien käyttöönottoon. Olen mielestäni onnistunut opinnäytetyössäni hyvin. Tämän opinnäytetyön tietoja ja luomiani liitteitä käyttämällä monivuotisten jäsenyyksien käyttöönotto sujuu ongelmitta opiskelijakunnassa, mikäli ne otetaan käyttöön.

Monivuotinen jäsenmaksu 22 euroa vuodessa on paras vaihtoehto, vaikka se on jäsenmäärätavoitteella 2 550 riittämätön, jos kulut pysyvät samoina. Monivuotinen jäsenmaksu 22 euroa on paras vaihtoehto sen takia, koska hinta on silloin houkutteleva, eikä se aja opiskelijakunnan taloutta kovin alijäämäiseksi. Tosin säästöihin olisi ryhdyttävä, ainakin parina ensimmäisenä vuonna. Säästöt voidaan toteuttaa keventämällä toimintasuunnitelmaa ja suosittelen, että sitä pidetään kevennettynä muutamina ensimmäisinä vuosina, mikäli monivuotisten jäsenyyksien myynti otetaan käyttöön. ROTKOn jäsenmäärä tulee luultavasti nousemaan VR:n ja Matkahuollon kortin poistuttua, joten suurta alijäämää ei tarvitse välttämättä tehdä. Jos säästöjä ei haluta tai pystytäkään tekemään, vaihtoehtoisesti ROTKO voi kasvattaa muun rahoituksen, esimerkiksi avustusten osuutta, jottei alijäämää tarvitse tehdä liian pienten jäsenmaksutulojen vuoksi.

Suosittelen ROTKOlle käyttöönotettavaksi monivuotisista jäsentuotteista aluksi vain 3, 3,5 ja 4 vuoden jäsenyydet. Kannattaa myös miettiä sitä, tarvitseeko muita monivuotisia jäsentuotteita alkaa edes myydä. Liika valikoima voi sekoittaa asiakkaan eli opiskelijan ajatukset ja valintaa ei tehdäkään, koska se on liian hankalaa liian monen vaihtoehdon vuoksi. Kun ROTKOlle alkaa kertyä tilille jäsenmaksutuottoja monivuotisista jäsenyyksistä, kannattaisi heidän miettiä rahojen sijoittamista. Niina Ollila on opinnäytetyössään koonnut mainion sijoittamisen ohjeen opiskelijakunnalle (Ollila 2015). Rahojen sijoittaminen on hyväksi, koska näin ennakoon maksettuja jäsenmaksutuottoja ei käytetä, kun ne ovat eri tilillä.

ROTKOn tulee myös miettiä monivuotisten jäsenyyksien myyntiä ja markkinointia. Kyselystä Suomen opiskelijakuntien toiminnanjohtajille ja pääsihteereille kävi ilmi, että hyvä markkinointilause on se, että kun maksaa kerralla koko opiskeluidensa aikaisen jäsenmaksun, säätyy mahdollisilta jäsenmaksukorotuksilta. Lisäksi opiskelijoille kannattaa kertoa, että mikäli valmistuu aiemmin tai haluaa erota opiskelijakunnan jäsenyydestä, saavat he rahansa takaisin käyttämättä jääneiltä kausilta. Luonnollisesti monivuotista jäsenyyttä mainostetaan myös sillä, että se on suhteessa halvempi.

Suosittelen, että myös ROTKO ottaa käyttöön käytännön, jossa jäsenmaksun voi saada takaisin, jos eroaa opiskelijakunnan jäsenyydestä. Opiskelija täyttää esimerkiksi ROTKOn internetsivuilla löytyvät erolomakkeen, jonka olen luonut (Liite 2). Ehdotan, että erolomakkeen käsittelystä ja maksun palautuksesta peritään esimerkiksi 6 euron toimistomaksu, jolla katetaan kulut eli käytännössä työaika ja pankkikulut, jotka menevät siihen, että lomake käsitellään ja maksu laitetaan palautukseen.

Mikäli monivuotiset jäsenmaksut otetaan käyttöön, kannattaa markkinointi aloittaa hyvissä ajoin ja kohdistaa se erityisesti aloittaviin opiskelijoihin. Internet-sivuilla sekä sosiaalisessa mediassa mainostaminen on hyvä keino. Opiskelijakunta voi mainostaa monivuotisia jäsenyyksiä myös opiskelijoille lähteivissä tervetulokirjeissä. Myös ensimmäisen vuoden opiskelijoille pidettävissä alkuinfoissa markkinoinnin tulee olla vahvaa.

Pidin opinnäytetyön tekemisestä, koska aihe oli mielenkiintoinen ja tunsin toimeksiantajan organisaation, koska olen toiminnassa mukana. Sisäisen organisaation tunteminen auttoi minua paljon. Se auttoi minua ymmärtämään asian toimeksiantajan näkökulmasta, mutta lisäksi näin asian opiskelijan näkökulmasta. Opinnäytetyöni eettisyys ei vaarantunut tämän takia, vaan antoi sille vain lisäarvoa.

Opinnäytetyöni jatkotutkimuksen aiheena voisi olla laaja markkinointitutkimus. Vaikka pohdinkin työssäni myyntiin ja markkinointiin liittyviä asioita, en tehnyt sitä niin laajasti, että sitä voisi vielä tutkia. Ehdotan, että ennen kuin opiskelijakunta

ottaa käyttöönsä monivuotiset jäsenyydet, he lähettäisivät kyselyn Lapin ammatikorkeakoulun opiskelijoille, ja kysyisivät, olisivatko opiskelijat valmiita maksamaan esimerkiksi kolmen vuoden jäsenyydestä 66 euroa. Olisin halunnut itse toteuttaa tämän kyselyn, mutta koska tein opinnäytetyön kesällä, en luultavasti olisi saanut lainkaan vastauksia, koska kaikki opiskelijat ovat kesäloman vietossa. Näin tutkimustyölleni saadaan lisätukea kyselytutkimuksen muodossa.

LÄHTEET

Aarva, A. 2016. Kysely opiskelijakuntien monivuotisista jäsenyyksistä. Email saana.ala-poikela@lapinrotko.fi 31.5.2016. Tulostettu 13.6.2016.

American Productivity & Quality Center 1992. The Benchmarking Management Guide. United States of America: Productivity Press, Inc.

Ammattikorkeakoululaki 2014/932.

Eklund, I. & Kekkonen, H. 2014. Kannattavuuslaskenta ja hinnoittelu. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Holm, E. 2016. Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijakunta. Toiminnanjohtajan haastattelu 13.7.2016

Hyppänen, J. 2016. Monivuotisten jäsenyyksien kirjaus Sebaconiin; opinnäytetyöni. Email saana.ala-poikela@lapinrotko.fi 14.6.2016. Tulostettu 14.6.2016.

Hyppänen, T-M. 2016. MUISTUTUS: Kysely opiskelijakuntien monivuotisista jäsenyyksistä. Email saana.ala-poikela@lapinrotko.fi 8.6.2016. Tulostettu 13.6.2016.

Hämäläinen, K. & Kaartinen-Koutaniemi M. 2002. Benchmarking korkeakoulujen kehittämistävälineenä. Korkeakoulujen arviointineuvoston julkaisuja 13:2002.

Investopedia 2016a. Financial Accounting. Viitattu 5.7.2016 <http://www.investopedia.com/terms/f/financialaccounting.asp>.

Investopedia 2016b. Managerial Accounting. Viitattu 5.7.2016 <http://www.investopedia.com/terms/m/managerialaccounting.asp>.

Junna, E. 2016. MUISTUTUS: Kysely opiskelijakuntien monivuotisista jäsenyyksistä. Email saana.ala-poikela@lapinrotko.fi 7.6.2016. Tulostettu 5.7.2016.

Kirjanpitoasetus 1997/1339.

Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336.

Kostamovaara, I. 2014. Opiskelijakunnan strategia. Lapin ammattikorkeakoulu. Liiketalous. Opinnäytetyö.

Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijakunta ROTKO 2016. Tilaa ja liity jäseneksi. Viitattu 14.6.2016 <http://www.lapinrotko.fi/fi/Opiskelijakortti/Tilaa-ja-liity-jaseneksi>.

Lapin AMK 2016a. Tunnuslukuja. Viitattu 14.6.2016 <http://www.lapinamk.fi/fi/Esittely/Tunnuslukuja>.

Lapin AMK 2016b. YAMK. Viitattu 14.7.2016 <http://www.lapinamk.fi/fi/Hakijalle/YAMK-tutkinnot>.

Lindfors, H. 2010. Kirjanpito käytännönläheisesti. 4., uudistettu painos. Helsinki: Kauppakamari.

Lumme, R., Leinonen, R., Leino, M., Falenius, M. & Sundqvist L. 2006. Monimuotoinen / toiminnallinen opinnäytetyö. Virtuaali ammattikorkeakoulu. Viitattu 14.6.2016 <http://www2.amk.fi/digma.fi/www.amk.fi/opintojak-sot/030906/1113558655385/1154602577913/1154670359399/1154756862024.html>.

Miettunen, S. 2016. Kysely Frankille monivuotisista jäsenyyksistä. Email saana.ala-poikela@lapinrotko.fi 7.6.2016. Tulostettu 13.6.2016.

Neilimo, K. & Uusi-Rauva, E. 2005. Johdon laskentatoimi. 6.-7. uudistettu painos. Helsinki: Edita.

Ollila, N. 2015. Sijoittamisen ohje. Case: Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijakunta ROTKO. Lapin ammattikorkeakoulu. Liiketalous. Opinnäytetyö.

Patentti- ja rekisterihallitus ja Verohallinto 2016. Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä. Viitattu 13.6.2016 <https://www.ytj.fi/>.

Perälä, S. & Perälä J. 2006. Yhdistyksen ja säätiön talous, kirjanpito ja verotus. 3., uudistettu painos. Helsinki: WSOYpro.

Taloussanomat 2012. Näin toimii kuluttaja: Pitää halpana, vaikka unohti hinnan. 25.10.2012. Viitattu 5.7.2016 <http://www.taloussanomat.fi/media/2012/10/25/nain-toimii-kuluttaja-pitaa-halpana-vaikka-unohti-hinnan/201240637/135#commentsHere>.

Vilka, H. & Airaksinen T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi Oppimateriaalit.

Yhdistyslaki 26.5.1989/503.

LIITTEET

- Liite 1. Ohje monivuotisten jäsenyyksien käyttöönottoon
- Liite 2. Erolomake

Liite 1

Ohje monivuotisten jäsenyyksien käyttöönottoon

Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijakunta
ROTKO

Monivuotisten jäsenyyksien käyttöönotto

Näin se onnistuu:

1. Hanki edustajiston päätös monivuotisten jäsenmaksujen suuruudesta
2. Anna Frankille toimeksianto uusista jäsentuotteista
  - a. Muutosikkunat ovat 1.7., 1.9. ja 1.11.
3. Lisää uudet jäsentuotteet Sebacon-jäsenrekisteriin
4. Aloita uusien jäsentuotteiden markkinointi
  - a. Käytä markkinoinnin iskulauseina näitä:
    - i. Suhteessa halvempi hinta
    - ii. Jos edustajisto päättää korottaa jäsenmaksuja, säästyy monivuotinen jäsen näiltä korotuksilta
    - iii. Jos valmistut aiemmin (tai haluat muuten erota opiskelijakunnan jäsenyydestä), saat rahasi takaisin käyttämättä jääneiltä kausilta
  - b. Markkinoi internetisivustoilla ja sosiaalisessa mediassa
5. Lisää internetisivustoille erolomake
  - a. Muista mainita mahdollinen 6 euron toimistomaksu, ettei tule yllätyksenä!
6. Ilmoita muutoksista kirjanpitäjälle
7. Ota käyttöön jäsen seuranta excelit

Liite 2

Erolomake

Jokiväyä 11 C, 96300 Rovaniemi
Tietokatu 1, 94600 Kemi
Kauppakatu 58, 95400 Tornio

OPISKELIJAKUNNAN JÄSENYYDESTÄ EROAMINEN

Tällä lomakkeella ilmoitan eroavani opiskelijakunnan jäsenyydestä
alkaen ____ . ____ . ____ (pp.kk.vvvv)

Sukunimi _____

Etunimet _____

Syntymäaika _____

Osoite _____
_____

Puhelin _____

Tilitiedot IBAN _____

BIC/SWIFT _____

Paikka ja päivämäärä _____

Allekirjoitus ja
nimenselvennys _____

**Jäsenyyden päättyessä opiskelijakortti on palautettava opiskelijakunnalle.
Opiskelijakortin palauttamatta jättäminen johtaa jäsenmaksun pidättämiseen.**

OPISKELIJAKUNTA TÄYTTÄÄ

käsittelijä: _____

Opiskelijakortti palautettu: _____ poistettu rekisteristä: _____

vuosi	2017	2018	2019	2020	2021	2022
jäsenmaksu	€	€	€	€	€	€
palautetaan	€	€	€	€	€	€

Ensimmäisen palautusvuoden jäsenmaksusta peritään toimistomaksu 6 €.

Palautetaan yhteensä €